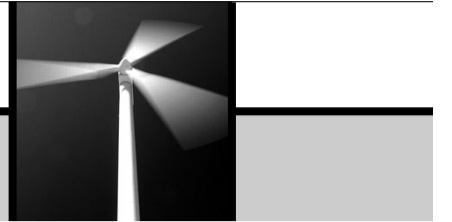


EL PLA DE L'ENERGIA: CENTRALISTA I INSOSTENIBLE



una substitució. Per tant, fer comptes de la «lechera» i dir que això serà molt fàcil perquè d'aquí a nou anys estaran tancades..., diguin el que diguin els programes polítics i els desitjos de qui sigui, l'important és saber si d'aquí a nou anys haurem aconseguit que no se n'obrin més, que hàgim pogut substituir megawatts, que no s'hagin renovat, que hi hagi un pla per al dipòsit de residus nuclears i que realment la societat estigui situada en una cultura de substitució i, fins i tot, també, de seguiment de totes les actuacions que es fan respecte al que està passant amb les nuclears...

Bé, això, precisament, és el que us va demanar fa un any el Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear, en el transcurs de la XIX Conferència, a la qual va assistir: la creació d'una Comissió d'Informació ElectroNuclear...

Una de les coses que ha sortit en el debat a nivell intern, i de les propostes que farem, és que hi hagi –i aquí tenim una altra paradoxa– una certa recuperació de la formació i de la investigació al voltant de les nuclears, perquè ens estem quedant sense enginyers que coneixin el tema; com que només es mira la perspectiva que no n'hi haurà de noves..., però és que ara potser necessitem molta enginyeria nuclear pel que fa al que passa amb la vida de les centrals, amb les avaries, amb els possibles plans que hi hagi de tancament o de reconversió, amb les centrals de quarta generació –s'ha de seguir el que passa a Finlàndia–..., per tant, una de les propostes que portem des de Medi Ambient en el debat al Govern és que s'obri una línia de suport específic pel que fa a la formació de gent en la qüestió nuclear. Aquets dies, que era a Luxemburg pel Consell de Ministres de la UE, al Casal Català hi vaig trobar un compatriota que havia treballat a Vandellòs i que ara està a l'Euratom, i em va dir que se'n va anar de Catalunya perquè ja no hi havia res a fer. Un professor universitari, que ens va fer una dissertació sobre el que està passant amb les nuclears, va dir que en aquest país som ignorants sobre aquest tema. No hi ha cosa pitjor que ser ignorant sobre una cosa que vols combatre, sobre la qual vols governar, perquè els altres sí que en sabran. És una reflexió important, perquè cada vegada hi ha més nous elements: han de tornar els residus de Vandellòs I, i això pràcticament no ho diu ningú...

Tot això ho plantejareu en el debat que s'ha obert sobre el Pla de l'Energia?

Sí, tot plegat, amb la resta, forma part d'aquest document que volem portar a Indústria per dir-los, amb relació al PEC: «Escolteu, hem de reblar el clau, no és satisfactori». Ara s'ha obert aquest debat amb relació al PEC, però el problema és que intel·lectualment és molt pobre un país en què tot el debat gira sobre si hi ha d'haver una línia de 200 o de 400 i per on passa, i que es converteix en un pim-pam-pum sense cap model al darrere, perquè els mateixos que estan dient que sí o que no, no es plantegen el model energètic ni d'aquesta comarca ni..., m'enteneu? El que hi ha en aquest document –assenyala el patracol acabat d'imprimir que té damunt la taula– és això: eficiència, estalvi..., és important per a aquest debat, però si no tens un model de producció descentralitzada, d'estalvi i d'eficiència realment efectiu, de producció distribuïda..., la resta és pura demagogia: «No a les línies!»,..., bé, és com aquells que protesten contra les emissions, la contaminació o les eòliques i fan concentracions i manifestacions amb cotxes a 10 km/hora... A Cubelles es va fer una concentració



«El fet que el creixement agregat de l'energia sigui el doble que el creixement del PIB vol dir que es podria fer molt més.»

contra la tèrmica amb cotxes a 20 km/hora, amb els motors engegats, i els vam enviar una carta a la Plataforma explicant-los que cadascú havia produït 800 grams de CO₂..., els temes ambientals s'estan frivoltant molt!

De tota manera, el que sembla és que es deixa que la planificació energètica continuï controlada per l'Estat. Creieu, doncs, que el nou Estatut tindrà noves eines per millorar la gestió ambiental i energètica?

Nosaltres, i en aquest cas ja parlo més com a força política, vull dir ICV, insistim molt que aquest Estatut ha de tenir una carta tant de principis, inspiradors de l'acció política, com de drets i de deures, en què les qüestions de sostenibilitat –que tant han canviat des de l'any 1979– tinguin un caràcter estratègic; de fet, s'ha passat de la sostenibilitat com a fet negligible a estar ja en la consciència de molta gent, a ser un dels paradigmes del que ha de ser la definició d'un model de país. Això, doncs –tant el tema dels principis com el dels drets i deures–, s'ha de traduir en l'aspecte competencial, en el sentit de «blindar» i reforçar, sobretot, les qüestions de la sostenibilitat.

Seria el cas de la política hidràulica?

Aquest, precisament, és un dels temes més polèmics, però és clau..., la batalla per l'afar del transvasament i el Plan Hidrológico Nacional va fer que això, en un determinat moment, es desnacionalitzés i alhora s'estatalitzés, passant per una lògica que intentem corregir, però que cal tenir molt clara respecte a la planificació hidràulica, les obres hidràuliques..., i no només el que són conques internes de Catalunya sinó totes les que tenim en el territori, per anar cap al model que hem demanat que s'estudii –i que en farem un seminari a Saragossa a la tardor–, el

model de l'administració de les grans conques dels rius transfronterers que es fa a Europa i que funciona de baix a dalt, és a dir, comença amb les competències dels landers o de les regions –que fan la seva planificació–, després totes les comunitats han de posar els seus plans en comú, fer els seus estudis de cabals i d'impacte i, després, fins i tot a nivell supranacional –Holanda, Alemanya, Bèlgica...–, que han de posar els plans en comú, però sempre de baix a dalt. No és, doncs, la justificació perquè ho faci l'Estat, sinó al revés: l'obligació que es coordinin els plans, en el territori, que s'estableixin uns criteris, que ja vénen marcats per la Directiva marc de l'aigua i per la legislació ambiental. Això és el que reclamem aquí i és un tema clau, pel que fa a Espanya, perquè xoca amb la Constitució, s'haurà de fer una llei orgànica, etcètera. Tot el que és intervenció sobre el clima, el medi ambient, hidrologia..., teòricament et diuen que tens competències en medi ambient, però després hi afegeixen allò de «los intereses generales del Estado»... I aquest, doncs, és un tema clau per a l'Estatut.

Hi ha alguns altres afers que m'agradaria que ens en parléssiu, encara que directament no afectin les competències del vostre Departament. Per exemple, la qüestió de les medicines alternatives, també dites naturals o complementàries...

Nosaltres, el que sí que toquem és la qüestió de les produccions ecològiques i de la qualitat ambiental, un tema que sí que volem promoure, sobretot des del punt de vista de l'alimentació –la medicines i la salut vindrien en una segona etapa. En canvi, sí que estem molt a sobre, tant a través de la Forestal Catalana, de recuperar antics viviers per al que és la preservació de la biodiversitat (arbres, hortalisses, llavors...), com en col·laboració amb altres entitats –ONG que també hi treballen–, per manera de poder presentar ben aviat el planter que es farà a Conca de Dalt (Pallars Jussà), en uns terrenys que ens han cedit.

I pel que fa als transgènics?

El tema dels transgènics també és vital. Nosaltres ens trobem entre l'espasa i la paret. Per una part hi ha els acords que s'han fet a nivell de la Unió Europea; fa ben poc hi va haver el Consell de Ministres de Medi Ambient en què, precisament, els països tenen un ampli marge per posar

salvaguardes davant de determinades produccions. El problema és que Espanya ja havia donat llum verda a tot amb el govern de l'Aznar. Ara bé, el que sí que estem insistint és en poder coordinar-nos amb Agricultura, tant a nivell de Catalunya com a nivell de l'Estat, per extreure tots els recursos que legalment poguem imposar pel que fa a la preservació d'espais, produccions ecològiques –que siguin prioritàries–, denominacions d'origen, espècies o àmbits territorials a preservar...

Anar a la declaració pura i simple de «Catalunya, regió lliure de transgènics», a la pràctica es demostra que realment, aquí, ens la poden colar; en canvi, fer un pla més rigorós, amb franges de protecció, amb espais exclosos –taques en el territori–, mesures de prevenció, obligació de declarar, i no al revés: no és el dret a poder conrear transgènics, sinó que qui vulgui fer-ho prèviament ho haurà de comunicar, justificar, tenir el seu estudi d'impacte ambiental... La discussió que tenim està aquí: prioritzem les denominacions d'origen, els productes de qualitat, la producció ecològica..., i que siguin els altres que s'hagin d'adaptar i, per tant, aquests elements són causes d'exclusió per als transgènics, i on es pugui autoritzar: declaració prèvia, mesures de protecció, mesures de seguiment... És una posició, si vols, realista, molt pragmàtica, però creiem que ens en podem sortir.

També hi ha força preocupació pel que fa a la pesca a les nostres costes...

Nosaltres, des del punt de vista de l'estat ecològic de la primera línia marina –que forma part de la Directiva marc de l'aigua–, indirectament, pels estudis que s'han fet a nivell universitari, amb la nostra col·laboració, se sap l'empobriment terrible que hi ha hagut en la biodiversitat de la costa catalana, és una cosa brutal. Espero que en poguem fer una presentació pública, del desconeixement absolut que hi ha –sabem més bé el que passa a la Lluna que a la nostra mar–, perquè, malauradament, no s'ha fet un seguiment durant molts anys del que hi ha passat, fins i tot si hi ha espècies que han desaparegut no ho sabem o quin és l'estat de pressió que tenen..., i el que se sap i el que es veu és dramàtic. Aquí, doncs, hi ha una confluència, pel que fa als aspectes econòmics, perquè cada vegada que fem una declaració d'espais marins protegits, una moratòria, surt gran part del sector pesquer que potesta, però no s'adonen que just és el que necessiten: la creació de biotops és clau, perquè serà el rebost del futur, sinó arrassen. Hi ha, també, la qüestió de la pesca d'arrossegament, que podem tractar a través d'una acció interdepartamental per plantejar-ne la moratòria durant una temporada o fer-ne zones d'exclusió a Catalunya...

(Hem d'anar a baix...)

Adverteix Xavier Puig al conseller Milà, perquè ja l'esperen fa estona en una altra cita. Encaixem de mans i ens n'anem, Diagonal enllà, en aquest eixut estiu de palès canvi climàtic, cap als quaters generals d'USERDA, amb la sensació de dur el pap ple, encara, de moltes altres i preocupants qüestions de què ens interessava conèixer l'opinió del conseller: els residus de Flix, el finançament i la progressiva degradació dels parcs naturals, les línies de Molt Alta Tensió, el túnel de Bracons... Possiblement, si dura aquest Govern, hi haurà altres ocasions per insistir-hi.